

1477

Creieu (PI 5)

(ALDC, IX, 2095. *Creieu* [PI 5])

La segona persona del plural del present d'indicatiu del verb *creure* (< CRĒDERE) en llat. era CREDETIS, origen del cat. ant. i dial. *credets* 94 (→ *creguets* 87; veg. més avall), convertit en *credeu 93, que, per pèrdua de l'element dentoalveolar ([ð]) que tenia el cat. ant., va desembocar en *creeu*, avui propi de gran part del val. i del sud del nord-occ., alterat en *cregueu* (cf. *creguets* 87), per una -g-antihiàtica i l'atracció de formes del subjuntiu (*crega*, etc.), i en *creieu*, per inserció de la [j] antihiàtica, reduït a *crieu* 1-3, 5, 6, 9, per monoftongació del diftong [əj] en [i]; semblantment *creueu* 108, regularitzat segons *creus*, *creu*, ha convertit la [w] en [β], escrita -v-, per arribar a *creveu*; *cre[z]eu* 7, per influència de l'oc.

Finalment, el bal. s'ha desmarcat de la desinència tradicional (-eu) amb la var. *creis* (pron. [krəjs], [krejs] 72, 75, 83), que va succeir, després del

s. XVII, a *creeu* i que es va formar per atracció de *deis* (< *deïts*, cf. mapa 1488).

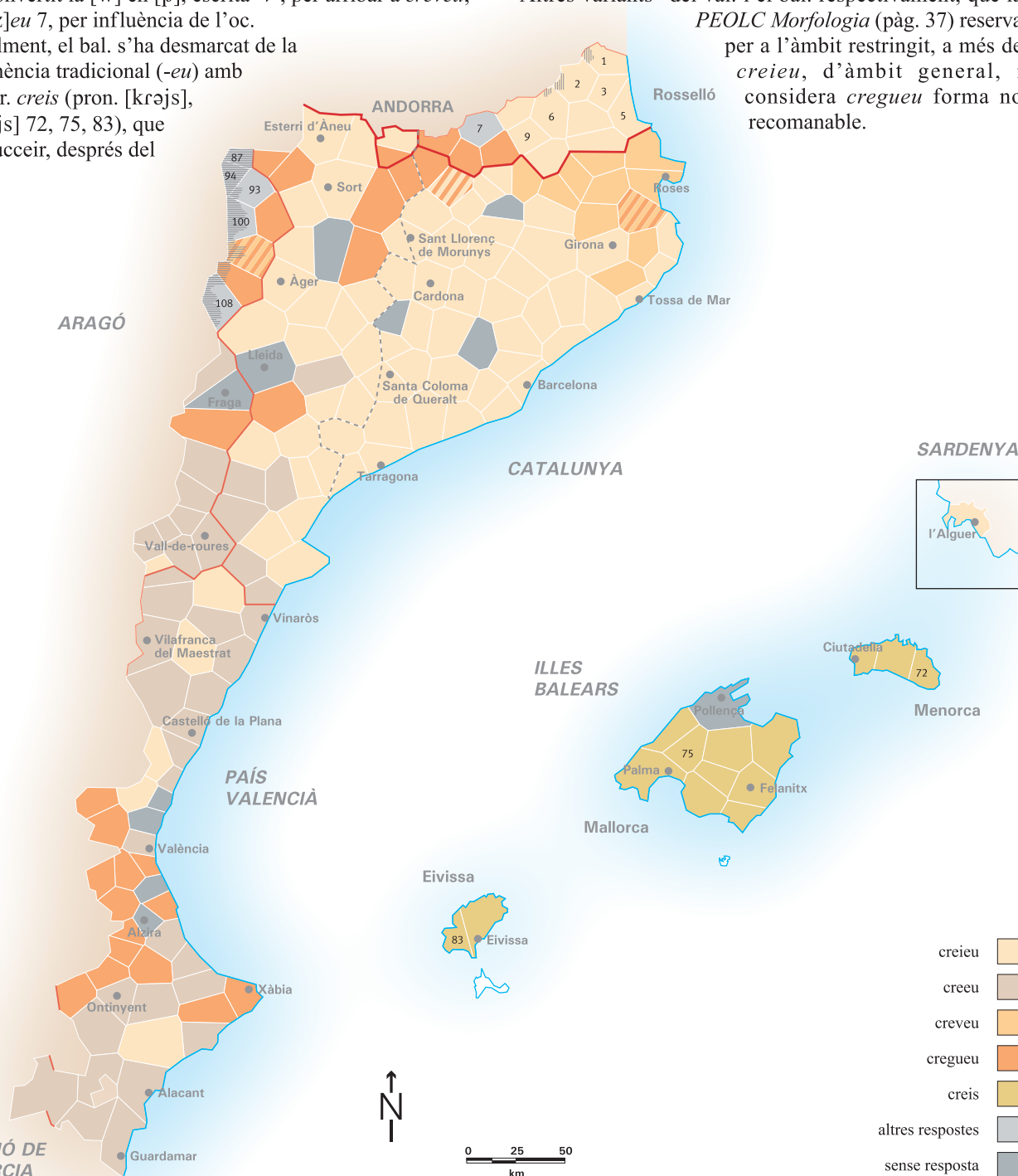
Credet 100 sembla d'encuny arag., per assimilació a l'imperatiu.

Un enfocament cronològic situa *creeu* en una fase antiga, seguida de *creieu*, de gran part del Principat i l'alg., per acabar en les més innovadores, *creveu*, del cat. sept. de transició; *cregueu*, d'una part del val. i del nord-occ., i *creis*, del bal.

Creieu (model *seieu*) és forma normativa des del *DOrt*, 1917; la *GIEC* (pàg. 293), a més, inclou *creeu* i *creis* entre "Altres variants" del val. i el bal. respectivament, que la

PEOLC Morfologia (pàg. 37) reserva per a l'àmbit restringit, a més de *creieu*, d'àmbit general, i considera *cregueu* forma no recomanable.

Petit Atlas Lingüístic del Domini Català © PALDC

- creieu
- creeu
- creveu
- cregueu
- creis
- altres respostes
- sense resposta